

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ ANKARA ŞUBESİ

B Ü L T E N İ

Temmuz 2002

Ayda bir yayınlanır, ücretsizdir.

SAYI : 2002/9

yönetim kurulundan

ONALTINCI KURULUŞ YILDÖNÜMÜMÜZÜ KUTLUYORUZ !

Merhabalar ! Artık "aylık" olarak yayımladığımız şube bültenimizin dokuzuncu sayısında yine birlikteyiz. Yazımıza iyi bir haberle başlayalım; 27 Haziran 2002 günü, bir "düşünce suçlusu"nu, sevgili **Fikret Başkaya** hocamızı karşıladık Kalecik'de, Kalecik Cezaevi kapısında! Kendisine tekrar "hoş geldin" diyor, **düşünceye özgürlük** talebimizi bir kez daha haykırıyoruz ! Temmuz ayı sıcak ve yoğun günlerle başladı. Bir yanda **zam furçası**, ekonomik kriz, gün geçtikçe derinleşen sömürü ve yoksulluk; öte yanda **AB ve ölüm cezası** tartışmaları, "**asma-yalım da besleyelim mi?**" zihniyetinden ne yazık ki hala kurtulamamış siyasiler ! Ülke yönetenlerinin niyetleri ne olursa olsun; insan hakları, halkımız için bir "lütuf" değil, daha çağdaş ve aydınlık bir gelecek için temel bir zorunluluktur. AB kriterleri ne olursa olsun, bu ülkenin güzel insanları, dünyadaki her halk gibi ihtiyaç duyduğu ve hak ettiği için; daha fazla **özgürlük**, daha fazla **demokrasi**, daha fazla **insan hakları** istiyoruz ! İçinde bulunduğumuz Temmuz ayının bizlere anlattığı nice acı olay var; **Diyarbakır** ve **Adana**'da yitirdiğimiz İHD'li arkadaşlarımız, **Çorum** ve **Sivas** katliamları... Ama Temmuz ayında umut ve coşkuyla andığımız bir gün de var; **17 Temmuz !** Derneğimizin kuruluş günü ! Evet, bu ay İHD **16 yaşına** basıyor ! "**Nice yıllara İHD**" diyoruz; sevgi ve dostlukla... Yazımızı birkaç duyuru ile bitirelim; Ankara 1 No'lu DGM'de halen devam eden kapatılma davamızda duruşma **25.07.2002** tarihine ertelendi; dayanışma ve desteğinizin sürmesini diliyoruz. Temmuz ayının ilk günleri, Sivas Katliamının dokuzuncu yıl dönümünü anacağız "**Bağımsızlık, Demokrasi, Emek ve Laiklik için Mücadele Haftası**" etkinliklerine sahne olacak. Derneğimizin de katılımcı kurumlar arasında yer aldığı bu hafta etkinliklerini takip etmenizi bekliyoruz. Şubemiz, önümüzdeki **Eylül** ayında **10. Olağan Genel Kurulu**'nu gerçekleştirecek. Ekim ayında ise; İHD Genel Merkez Genel Kurulu yapılacak. Üyelerimizin, genel kurul süreci gündemlerini takip etmesini, bu süreçte özellikle aidaat borçlarını ödemedi ve değişen adres/kimlik bilgilerini yenilemede duyarlılık göstermesini diliyoruz. Genel kurulumuzun gerçekleştirileceği kesin tarih ve yer, önümüzdeki günlerde ilan edilecektir. Sevgi ve saygılarımızla...

2 Temmuz 1993'ü unutmayacağız !

SİVAS'IN İŞİĞİ SÖNMEYECEK !

gündem

17 TEMMUZ 1986'DAN 17 TEMMUZ 2002'YE:

İHD 16 YAŞINDA !

"İnsan Hakları Derneği" (İHD) adıyla bir dernek kurulmuştur. Derneğin Genel Merkezi Ankara'dadır. Dernek il ve ilçelerde şube açabilir. Derneğin tek ve belirli amacı, "insan hak ve özgürlükleri" konusunda çalışmalar yapmaktır."

İşte **16 yıl önce, 17 Temmuz 1986** tarihinde, İHD Tüzüğü'nde yer alan bu sözlerle başlıyor öykümüz. **12 Eylül** darbesinin, insana dair ne varsa yok saydığı, yaşanan onca acılar karşısında baskının ve korkunun gölgesinde herkesin kör ve sağır olduğu o karanlık günlerde; gözaltı merkezlerinin, cezaevlerinin, sikiyönetim mahkemelerinin kapılarında **el ele veren**, acıların ve henüz yitirilmemiş vicdanların sahipleri tarafından kuruldu İHD ! Mahpus yakını, yazar, sanatçı, gazeteci, bilim insanı, avukat, doktor, mimar; **98** insan hakları savunucusu, bütün olup bitenler karşısında "**duyacağız, göreceğiz, konuşacağız; susmayacağız**" şiarı ile derneğin kuruluş başvurusunda bulundu.

İHD, gücünü üyelerinin gönüllü maddi ve manevi katkılarından alan bir "**demokratik kitle örgütü**"dür. Ülkemizde, insan hak ve özgürlükleri alanında verilen mücadelenin tartışmasız başlıca **meşru** kurumudur. İHD; "**ilkesel yaklaşımlar**"ında da ifade edildiği üzere; **insan haklarının evrenselliği ve bölünmezliği tezlerini savunan, hükümet dışı, gönüllü bir insan hakları kuruluşudur.** İHD, her hangi bir parti veya siyasal eğilimin aygıtı değildir, **bağımsız bir örgüttür.** İHD, **ezilen birey, cinsiyet, sınıf ve halk/ulustan yana tarafsız.** Bu saptama, insan haklarının tarih içinde geçirdiği **evrime dayalı olarak yapılmaktadır.**

İHD, kuruluşundan bu yana; keyfi gözaltı ve işkence uygulamalarından yargısız infazlara ve kayıplara, insanlık dışı baskıların yaşandığı cezaevlerinden ekonomik-sosyal hakların gasp edildiği işyerlerine, düşünce ve ifade özgürlüğünden barış hakkına ve halkların kardeşliğine, çocuk ve kadın haklarından çevre ve kentli haklarına değin, bütün bir toplumun insanca ve kardeşçe yaşam özelemlerini dile getirdi, hemen her alanda insan hak ve özgürlüklerinin savunusunu yaptı.

Bu süreçte İHD, yaşanan insan hakları ihlalleri karşısında sesiz kalmayıp, sorumluları teşhir ettikçe ve her koşulda daha insanca bir yaşam özlemini haykırırken kendisi de baskılara, saldırılara hedef oldu. İHD'nin 16 yıllık onurlu tarihi, aynı zamanda ödenen nice bedelle doludur. Bu güne değin; **14** yönetici ve üyesi **öldürüldü**, yönetici ve üyeleri hakkında toplam **400** dava açıldı ve bu davalarda **300**'ün üzerinde insan hakları savunucusu yargılandı, **30 şubesi** çeşitli sürelerle kapatıldı, bir çok etkinliği keyfi olarak yasaklandı yada fiilen engellendi, **12 Mayıs 1998** günü İHD Genel Merkezi'ne yapılan silahlı saldırı sonucu Genel Başkanımız **Akın Birdal** ağır biçimde yaralandı, saldırıyı aralarında ordu ve MIT mensuplarının da bulunduğu "**Türk İhtikam Tugayı**" (TİT) adlı yasadışı örgüt üstlendi, **25 Kasım 1999** tarihinde yine Genel Merkeze yapılan bir başka saldırıda, Genel Başkanımız **Hüsnü Öndül** ve yöneticimiz **Avni Kalkan** dövüldü, derneğe maddi zarar verildi.

Bu süreçte bir çok şubemiz de benzer saldırılara maruz kaldı. İHD Ankara Şubemizin **kapatılması** ve eski yöneticilerimiz ile kimi üyelerimizin cezalandırılması istemiyle açılmış bir dava, halen Ankara 1 No'lu DGM'de devam etmektedir. İstanbul Şube Başkanımız **Av. Eren Keskin** ve Diyarbakır Şube Başkanımız **Av. Osman Baydemir** hakkında, insan hakları alanındaki faaliyetleri nedeniyle açılan soruşturma ve davaların sayısı **100**'ü bulmuştur.

Bütün bu baskılara, saldırılara rağmen, başta üyeleri olmak üzere bütün ülke insanlarının ve dost demokratik kurumların verdiği destekle İHD, yaklaşık **15 bin üyesi** ve **34 şubesi** ile, bu gün de onurlu mücadelesine devam ediyor.

İnsan hak ve özgürlükleri koşulsuz ve sınırsız olarak tanınincaya; insanlarımız özgür, eşit ve kardeşçe bir yaşamın gerçek sahipleri oluncaya dek, İHD onurlu mücadelesini sürdürecektir !

1986 yılından bu yana hep yaptığımız gibi bundan sonra da; **göreceğiz, duyacağız, konuşacağız; susmadık, susmayacağız !**

Nice yıllara İHD, sevgi ve dostlukla ...

Derneğimiz hakkında daha ayrıntılı bilgi için, İHD Genel Merkezi'ne (Tunalı Hilmi Cad. No:104/4 Kavaklıdere) yada İHD Ankara Şubesi'ne (İzmir Cad. İhlamur Sk. No:7/14 Kızılay) uğrayabilir; aynı zamanda internette, ihd@org.tr adresindeki sitemize bakabilirsiniz.

DİDAR ŞENSOY, VEDAT AYDIN, SİDDİK TAN, İDRİS ÖZÇELİK, KEMAL KILIÇ, ORHAN KARAAĞAR, CEMAL AKAR, ŞEVKET EPÖZDEMİR, METİN CAN, HASAN KAYA, MUHSİN MELİK, İKRAM MİHYAS, TACETTİN AŞÇI, AHMET AYDIN ...

İHD yöneticisi ve üyesiydiniz, öldürüldünüz,

sizleri çok özliyoruz ...

Hak ihalleri güncesi

(Haziran 2002 / Ankara)

04.06.2002- Mamak İlçesinde bulunan Yatıklı Mahallesi sakinleri derneğimize başvurarak, bedeli kendilerince ödenmiş tapu tahsis belgelerine sahip oldukları evlerinin, Mamak Belediyesi tarafından yıkılmak istendiğini, bu yıkımın kimi çevrelere rant sağlama amacına hizmet ettiğini ve hukuka aykırı olduğunu beyan etti. Derneğimizin yaptığı başvurulara rağmen, belediye yetkilileri iddialarla ilgili bir açıklamada bulunmadı.

05.06.2002- Sincan'da bulunan Ankara 1 No'lu F Tipi'ndeki mahpusların, sağlık sorunları nedeniyle reçeteli olarak ve kendi paraları ile aldıkları ilaçlar, cezaevi idaresi tarafından gerekçesiz ve keyfi biçimde toplatıldı.

06.06.2002- İHD Ankara Şubemizin kapatılması ve eski yöneticilerimizle kimi üyelerimizin cezalandırılması istemiyle Ankara 1 No'lu DGM'de sürmekte olan davamızın dokuzuncu duruşması yapıldı. Dava, eksiklerin tamamlanması için, 25.07.2002 tarihine ertelendi.

11.06.2002- Ankara Merkez Kapalı Ceza ve Tutukevi'nde 13 üncü koğuştaki bulunan erkek siyasi tutuklu ve hükümlüler, infaz koruma memurları tarafından sabah sayımında "askeri düzende sayım vermeye" zorlandılar. Bu uygulamaya karşı çıkan tutuklu ve hükümler, 15-20 infaz koruma memuru tarafından dövüldü.

12.06.2002- Ankara Merkez Kapalı Ceza ve Tutukevi'nde "askeri düzende sayım verme" olayı tekrarlandı. Bu uygulamaya karşı çıkan siyasi tutuklu ve hükümlüler yine dövüldü ve olayda, 6 tutuklu ve hükümlü yaralandı. Yaralıların Adli Tıp'a sevk talebi, cezaevi idaresi tarafından yerine getirilmedi.

12.06.2002- Gazeteci-yazar Memik Horoz, Ankara 2 No'lu DGM tarafından 12 yıl 6 ay ağır hapis cezasına çarptırıldı.

15.06.2002- Özkan Ö. adlı üniversite öğrencisi, saat 16.30 da Kızılay semtinde bir çay ocağından, sivil polisler tarafından yapılan kimlik kontrolü sırasında gözaltına alındı. Mağdur, bir yanlışlık sonucu aranmakta olan başka bir kişi ile karıştırıldığı söylenerek aynı gün akşam saatlerinde serbest bırakıldı.

17.06.2002- Harun A. adlı üniversite öğrencisi, Konya'da Konya Emniyet Müdürlüğü TEM Şb. tarafından gözaltına alındı. Ankara'ya getirilip Ankara TEM Şb. de gözaltında tutulan mağdur, 20.06.2002 tarihinde sevk edildiği Ankara DGM Yedek Hakimliği tarafından tutuklandı.

21.06.2002- Kimliği belirlenemeyen aşırı sağ görüşlü kişiler tarafından, gece saatlerinde Dikmen Halkevi'ne silahlı saldırıda bulunuldu. Saldırı sonucu Halkevi binasında maddi hasar meydana geldi.

27.06.2002- ÇHD Yöneticisi Av. Filiz Kalaycı, önceki tarihlerde F Tipi cezaevlerindeki "tecrit" uygulaması ve "ölüm oruçları" konusunda yaptığı bir basın açıklamasında Adalet Bakanlığı'na hakaret ettiği gerekçesiyle; Ankara 4. Ağır Ceza Mahkemesi'nde yargılanmaya başlandı. Mahkeme, ilk duruşmada görevsizlik kararı vererek, davayı Asliye Ceza Mahkemesi'ne gönderdi.

28.06.2002- 18 Mayıs günü Kızılay'da "YÖK yasa tasarısı"na protesto ederek 2911 Sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Yasası'na muhalefet etmekle suçlanan 26 üniversite öğrencisi ile EMEP Ankara İl Başkanı İbrahim Akkaya, Ankara 7. Asliye Ceza Mahkemesi'nde yargılanmaya başlandı. Tutuklu öğrencilerin tahliye olduğu dava, 26.09.2002 tarihine ertelendi.

Savaş ve yoksulluk komisyonu

DİKKAT ! YOKSULLAŞIYORUZ !

⇒ Dünyamızda yoksulluğun en alt sınırında yaşayan insanların sayısı, 30 yıl içinde iki kat artarak **307 milyona** yükseldi !

⇒ Haziran 2002 itibariyle ülkemizde dört kişilik bir ailenin yeterli ve dengeli beslenmesi için yapması gereken asgari gıda harcaması tutarı yani "**açlık sınırı**"; **334 milyon** lira olarak açıklandı.

⇒ Yine dört kişilik bir ailenin aylık zorunlu gıda harcamalarının yanı sıra kira, ulaşım, yakacak, giyim, eğitim, kültür vb. giderlerden oluşan "**yoksulluk sınırı**" ise; **1 milyar 15 milyon** lira olarak açıklandı.

⇒ 1 Temmuz 2002 tarihinden itibaren geçerli olacak asgari ücret ise, brüt 250 milyon, net **184 milyon** olarak belirlendi.

⇒ Bu zam bir emekçinin günlük ücretini sadece **690 bin** lira arttırmış oldu. Yani bir emekçi bu zam ile, üçbuçuk simit yada dörtbuçuk ekmek daha alma olanağına kavuştu. Bu artış emekçinin 750 bin lira olan şehir içi otobüs biletini almasına dahi yetmiyor.

⇒ Geride bıraktığımız onbeş gün içinde, Dünya Futbol Kupası'nda oynayan milli takımın her galibiyeti sonrası bir **zam** yapıldı. Zam yapılan kalemler ve zam oranları şöyle; elektrik ücretlerine %1.2, tüp gaz ve oto gaza %4.09-4.35, bir süre sonra yine tüp gaz ve oto gaza %2.62-%2.46, akaryakıtta %2.99, bir süre sonra yine akaryakıtta %3.37-3.66, yine akaryakıtta %1.9, kalorifer yakıtına %3.87, doğalgaza %5, kağıda %10.5, Millî Eğitim Bakanlığı ders kitaplarına %37.28, çaya %21, Tekel ürünlerine %15, bir süre sonra yine Tekel ürünlerine %11, GSM tarifelerine %8.5.

⇒ Ayrıca sabit telefon ücretlerine %14 oranında zam yapılması kararlaştırıldı ve Millî takımın Senegal ile oynanan çeyrek final maçı öncesi ise "mini vergi paketi" onaylandı.

cezaevi komisyonu

CEZAEVLERİNDE İNSAN HAKLARI YASSSAAK !

İşte sizlere, "F Tipi" cezaevlerindeki yasaklardan seçme inciler;

- Üç kitaptan, iki gıysiden fazlası
- Kırmızı renkli gıysiler
- Mavi ve yeşil renkli iç çamaşırları
- Bere, şapka ve kapşonlu giyecekler
- Kağıt makası, plastik dosya, kalemtraş, silgi, delgeç, her türlü renkli kağıt, resim yapmak için resim kalemi, kırmızı kalem
- Cam bardak dahil her türlü cam eşya,
- Gözlük silme bezi, plastik kutu şeklinde olan gözlük kılıfı
- Naylon poşet, çanta
- Takvim
- Tespilh (mahpusların zeytin çekirdeklerinden kendilerinin yaptığı tespihler dahil)
- Teyp
- Saç kurutma makinesi
- Görüşlere ve hastaneye giderken üzerinde kalem, kağıt, çakmak, sigara bulunması
- Hücrede duvara resim yapıştırmak
- Hastaneye, mahkemeye, revire, görüşe vb. giderken tesadüfen koridorlarda karşılaştığınız arkadaşlara "merhaba" demek,

"YASSSAAK ! Bilginize sunulur !

tarihte insan hakları

2 Temmuz 1993- Sivas katliamı. 33 güzel insan, resmi yetkililerin ve güvenlik güçlerinin gözü önünde yakılarak katledildi !

3 Temmuz 1980- Çorum katliamı.

5 Temmuz 1991- İHD Diyarbakır Şube üyesi ve HEP İl Başkanı Vedat Aydın, kontrgerilla tarafından kaçırılarak işkence ile katledildi.

5 Temmuz 2000- Burdur Cezaevi katliamı.

6 Temmuz 1995- İHD kurucusu yazar Aziz Nesin öldü.

9 Temmuz 1964- Çalışma Politikası Sözleşmesi kabul edildi.

10 Temmuz 1991- İHD Adana Şubesi Başkanı Elif Tuncer ve yönetim kurulu üyeleri Hasan Üzün, İmam Turan, Celal Ölçmez ve Yusuf Üzüm, bir trafik kazasında hayatını kaybetti.

17 Temmuz 1986- İnsan Hakları Derneği kuruldu.

25 Temmuz 1951- İnsan Ticaretini ve Başkasının Fahişeliğinin Sömürülmesinin Cezalandırılması Sözleşmesi kabul edildi. Türkiye, bu sözleşmeyi henüz imzalamadı.

26 Temmuz 1789- Fransız İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirgesi ilan edildi.

28 Temmuz 1951- Sığınmacıların Statüsüne İlişkin Sözleşme kabul edildi. Türkiye, sözleşmeyi çekince koyarak imzalamadı.

30 Temmuz 1943- Van İli Özalp İlçesi'nde 33 köyü, Org. M. Muğlalı komutasındaki güvenlik güçlerince kurşuna dizilerek öldürüldü.

31 Temmuz 1957- Tutuklulara En Azından Uygulanması Gereken Davranış Standardı Kuralları onaylandı.

İŞKENCE RAPORUNU AÇIKLADIK !

Bilindiği üzere **26 Haziran "İşkence Görenlerle Uluslararası Dayanışma Günü"** olarak anılmaktadır. Derneğimiz 26.06.2002 tarihinde, bu son derece anlamlı gün vesilesiyle, ÇHD Ankara Şubesi İşkence İzleme Komisyonu ile birlikte ortak bir basın toplantısı düzenledi. Bu toplantıda, Ankara'da 2002 yılının ilk altı aylık döneminde yaşanmış olayları kapsayan "**İşkence ve gayri insani Onur Kırıcı Muamele Raporu**"nu açıkladık.

İşte rakamlarla işkence gerçeği;

□ İşkence ve gayri insani onur kırıcı muameleye maruz kaldığı iddiası ile derneğimize başvuran kişi sayısı **52** dir. Bunlardan **34**'ü erkek, **18**'i ise kadındır.

□ Mağdurların mesleklere göre dağılımı ise; **27** öğrenci, **6** işçi, **4** serbest meslek sahibi, **4** işsiz, **3** evhanımı, **1** esnaf ve **1** muhasebeci şeklindedir.

□ Bu hak ihlalinin yaşandığı kolluk birimlerinin tasnifi ise şöyledir; **30** TEM Şb., **18** muhtelif semt karakolları, **3** Hırsızlık Masası, **1** polis noktası.

□ Ne yazık ki, bu olaylardan yalnızca **6**'sı yargıya intikal etmiştir.

İşkencesiz bir dünya özlemiyle ...

DEĞERLİ ÜYEMİZ;
AİDAT BORCUNUZU ÖDEDİNİZ Mİ ?

Aidatlarınızı ve bağışlarınızı
Derneğimizin

**TC. ZİRAAT BANKASI
YENİŞEHİR ŞUBESİ
0471 0124 1804 0000 009**

nolu hesabına yatırabilirsiniz !